Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТӀЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШИНАРА, 6 МАЙ, 1986 ШУ. ★ № 54 (7245). ★ Мах 3 кеп.

ХIАРА ДЕННА ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГА!

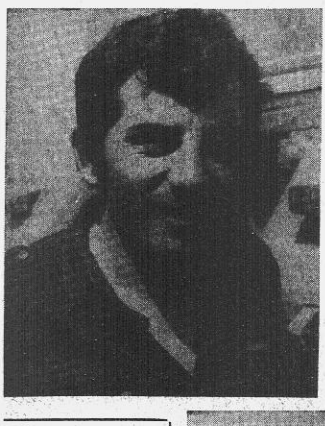

ШУРА ДУККХАГIА ЙОАККХ

Парте XXVII съезда решенешта жон а луш, Даьхенна шера дIаялара укх шера хьалхарча квартала план ханал пхи ди хьалха кхоачашъе социалистически декхар тIайцадар Шелковской района Л. Н. Толстой цIерагIча совхоза хьайбаш леладераша. Хьалта лаьрхIар толаме кхоачаш а дир.

Балха темпаш кхы лох на еш хьабоагIа хIанз. Дош деннад ах шу чакхдала бисача шин бетта хIара кхоабача Iаттагара соахка хинначул бIаь килограмм дуккхагIа шура яккха.

Моша доаккхара тела доладелъчул тIехьагIа шура тIаххийттай, юкъера лаьрхIача 250—300 килограмм дуккхагIа йоаккх из хIанз.

Доакъара рапсаца цхьана-на дIадийна рожь ше-хьокха а хьокхаш, фермана хьатIакхуьх скотник а Дангаков Умруде. Моша-на доакъара кхом бу цо. РационагIа хьайбашта дийнахьа ма эшша мара хьакхаш. Цул совгIа ше хьадер цIена а ду.

М. ТКАЧЕНКО.

СУРТАШ ТIА: 1. Л. Н. Толстой цIерагIча совхоза скотник У. Дангаков. 2. Рапсаца цхьана рожь дIадийна ека. Х. БИЦИЕВА сурташ.

Лаьрхlар кхоачашду

Шийттелагlча пятилетка хьалхарча шера тIаийца декхараш дийка тIехIкхоачаш а деш, кой республикерча бурув тохара балхий уп равленешта юкъе лържача яхье хадданза хьалха лаггаш ба Горичеводски УБР бурувдеттараш. Биъ бетта бурув тохара план кхоачашъярах рапорт делар цар 11 апрелехь. В. И. Ленин ваь 116 шу дузача денга ъхачалехьа планал совгIа цар тохар 1180 метр бурув.

Ишттта гIадвугаш да УБР коллектива техниче - экономически лъхкаманаш а. Кхаьгаьгача овсарле лакхъяра пачхьалхIен план 39 процент совгIа тIехкоашарий а пагахьа санна балха итог ю ди из хиннадецаре. Хьалта итог хIара пхи ди массаза дала ю.

Ловаша хиннача собране дика могавеш шийх мел ъначача дегIашка, дахъача ловшанна ма а дийгIа, шийна ена хьалхара ъхчаш премии (25 сом) дIа а ийца, селлкаш тIехьа а йийза кхаЙ тIа латта ший трактор йолчахьа дIаволавеннабар звеньевой Гайтов Татархан, Хьалта а юхаверза вийзар. цIогIлерг дар тIехьара детташ: «Кхаь ба хьога, кхаъ!».

Деша дай бац

Шийттелагlча пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра доккхий деIхараш тIаийцадар Октябрьски буруз тохара балхий управленешта бурувдетта р а ш а. Цхьабакъда, биъ бетта бабча балха итогаша хьахьокхачох уж шоай деша дай хиннабад. ДIабахача биъ бетта планагIа тохя дезаш хиннаЧох ца тохаш дисад 255 метр бурув. Кхоачаш ца еш йисай кхъяьтама овсарле лакхъярехь коммерчески сухален задани а. Бурув тохара дIабода мах оттабаьча боарашмал дуккхагIа хIинтта-рах ер шу доладелча денз лаьрхIачул совгIа дIадахийтад цхьа миллиони 40 эзарш сом.

УБР коллектива кхоkхамаш ишттта эсала хиннад социалистически яхьи бурувдеттарий кхъяьгаьгаш эсала кIашъ-тIехьабакъярах, чурча тарошех боагIгача хьисапе пайда па иибарах, бурув деттача хьовзамаш хиндийтарах.

Ларъхlар кхоачашду

Шийттелагlча пятилетка хьалхарча шера тIаийца декхараш дийка тIехIкхоачаш а деш, кой республикерча бурув тохара балхий управленешта юкъе лържача яхье хадданза хьалха лаггаш ба Горичеводски УБР бурувдеттараш. Биъ бетта бурув тохара план кхоачашъярах рапорт делар цар 11 апрелехь. В. И. Ленин ваь 116 шу дузача денга ъхачалехьа планал совгIа цар тохар 1180 метр бурув.

Ишттта гIадвугаш да УБР коллектива техниче - экономически лъхкаманаш а. Кхаьгаьгача овсарле лакхъяра пачхьалхIен план 39 процент совгIа тIехкоашарий а пагахьа санна балха итог ю ди из хиннадецаре. Хьалта итог хIара пхи ди массаза дала ю.

Ловаша хиннача собране дика могавеш шийх мел ъначача дегIашка, дахъача ловшанна ма а дийгIа, шийна ена хьалхара ъхчаш премии (25 сом) дIа а ийца, селлкаш тIехьа а йийза кхаЙ тIа латта ший трактор йолчахьа дIаволавеннабар звеньевой Гайтов Татархан, Хьалта а юхаверза вийзар. цIогIлерг дар тIехьара детташ: «Кхаь ба хьога, кхаъ!».

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЙОЛАШ ХЬАЙОАГIА

Малгобекерча М. Горькие цIерагIча совхозе хIара шера дика болх беш хьайоагIа Ацаев Руслан керте латта жалуй бригада. DIадахача шера хIара бIаь жийна тIехьа цо ихебаьб 120 Iаьхар, хIара устагIана тIера 3,6 килограмм тха даьккхад. Цу хьанхьехьара паччахьалкхен планаш а социалистически декхараш а толаме кхоачашдаьд.

КПСС XXVII съездо хьайбаш леладераша хьалхаш отгадь декхараш кхоачашдара кхы а доакхагIа доазонаш белгалдаьхад Русланен цун новкъосташеш. Цар лаьрхIад шийттлагIча пятилетка хьалхарча шера кхы а дуккхагIа Iоахарий кхеден тха ларгеи.

— Соахна гурахьа дика доаккадеи дорста а дац, хIинкъа оархIе лаьцад жерга, — дуьц Руслана. — Совхоза кхаш леладераша шерта Iай кхоачам беш гIюина а моша а доакъараш, Iалашдьдар жа латтача моттиге. ГIишлонхоч новкъосталца тоадаь дIоахьадьр желаш. Цудухьа тха вIаштIехьдьнад онда долаш тхоаг жерга бIаьстанга даха.

Ха дика латтача хана Iай ара доакъадьд оаха тхоай жа. Юкъ-юкъе арадоахаш хинча с ж е р ч е ш сондадоал, яка болашгIа хул, Цигара чудахьхача цюшта дIадилла доакъар дикагIа дуьх. СихагIа тIадоаш тха, дикагIа а хул из. УмахцIенагIа хул Iоахарий а. Из керттера а да.

ХIанз дахка доладеннад Ацаев Руслана бригадера жа. Цу бехкетокхамеча балха лерттIа дика кийчо яьй жа леладераша. Укх шера цар лелабеча 500 жийпах биъ бIаь хIанзалехьа бехкаб. 520 совгIа Iаьхар баьб цар. Бехкеча хIара 100 жийна тIехьа 130 Iаьхар кхоач ца-рех. УнахцIенен дикеи да Iоахарий а жерга а. Цо тешал ду укх шера шоаш тIаийца декхараш а на леладераша толаме кхоачашдерг-хIара.

А. БАСИЕВ.

ЮХЬ КIАЙЮ ГIУЛАККХАШ

«Производствана интенсификаци яра керттера средство я Iилма - технически прогресс, общества производительности низаш оьвлангара денз эрудационгIа.» — аьннад КПСС XXVII съезда материалаш тIа. Фуд ду дахьнъе аз болх беча механические цеха кхъьхкамхошта накъарIдаьнар, DIахо йодача хана де лерхIар? Цу хатташа жоп луча хана кхъяста са хьоахаде бесам бар цехе оборудование кхоалаIга дола дакъа таханарча хано дIадехрашка хьежка хиларг. Хьалта 1986 шу чаихдалале заводерча ерригача оборудованех кердачунца хунцарьга 72 процент яр. Аз болх бе-ча электроэрозиннашта ошача редукторашта обработка еча. участке мел латтараш керда станокаш-автоматаш и. Уж оттаьч тахан кхо бутт бIаьб. ХIанз дукъ-ха аттагIа да болх бе.

Дика хьокхамашца накъера тха бригада. ЦхьоларгIча мая цIейна. Планал совгIа арахийцар массеех бIаь сома маьха продукци. Товарни продукци арахецара план 107,4 процент кхоачашийр. Кхъхьегама оьсарле цу юкъа диаззэ гарга лакхъелар. Изза1 беркат дьлиад керда станокаш отталарах, хьеча продукце дика-ла а лаьхьенна.

I. МОГУШКОВА.
ГI. Ахриева цIерагIча «Электроизтерумеята хьаха завода токарий бригадир.

ПРОГРАММАГIА ЙОЛА ПОЛЕТ

Полетара хьожа центр. 3 май. (ТАСС). 50 дн да «Мир» яхача орбитальни стайце Леонид Кизимен Владимир Соловьевеи болх бу. Цу хана космонавташа массе а оагIорахьара техкар дун конструкцеш, агрегаташ, бортовой системаш, шин автоматически трулоной кемпинга стайце яйта кхы тIа обо рудовани оттаьй.

Космонавташа делаеча станце хьалхара этап чакхболлаш латт. Космосе дIаха дерглолча балхий программага хьежка 1985 шера 21 ноябре дена автоматически режиме делаеча «Салют-7» — «Космос-1686» яхача орбитальни комплекса тIа бовла дерхI новкъосташа Кизимен Соловьевеи. «Союз Т-15» яха кема «Мир» яхача станцех 5 мае хьагьашстад.

Экипаж станце аппаратурен цхьайолча агрегаташ болх бергбоацаш дIаяьхьола болаенна. Ден распорядкага медицински тIехьожамаш физически упражненеш-на занятеш е-лерхI.

Телеметрически информацие деча космогIен орбита тIара еча докладегIен космонавташа лехкаш йола «Мир» — «Союз Т-15» — «Прогресс-26» яха комплекс лерттIа болх беш я.

Космонавташ моташ-маьршеи салоIамеи ба.

Нохч-ГIалгIай АССР
Лаккхехьарча Совета Президиуме

Халлъа боахаме. Iилма, культура, халъха образование, унахцIено лорарага лаьхье, паччахьалкхен учреждененкеи общественни организацеикеи дуккхача шерашка беркате къахьегарга-рIа Нохч - ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумо СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цIерагIча 1986 шера 25 апреле аредальначу УказаргIа «Материнская слава» яха орденаш «Медаль за материнство» яха медалеш еннай дуккха бераш, долча новношта, парда на юкъе районашка: Гудермеса — 36, МагIалбика — 13, Надтеречни — 27, Ножай-Юрта — 21, Советски — 18, Сунженски — 37, Урус-Мартала — 15, Шаьла — 40. Шелковски — 9, Ленинскн — 7 сага а луш.

ГРОЗНЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНИ

5 мае Грозне кепайоазон IIIагIа хилар кепайоазон Деннеи радио Деннеи кетаьв торжественни собрани. Залер гудбеннабар партийни, общественни организацеи вакалаш, болхлой корреспонденташ, пенгазетий а дуьхьа тираж ашар йисаларг а антивоенташ.

Собрани хьайийлар КПСС Грозненски горкома секретара Л. П. Белогазовас, доклад йир Нохч - ГIалгIай АССР телевиденен радиовещанеи паччахьалкхен комитета председателя С. М. Лагутина. Гудбеннарий цIей даьхьала дувцаи къамьяьлаш дир СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода с е к р а р а М. Мамлева, НГIАССР халъ-ъ артиста М. Дудаева, РСФСР заслуженни артиста В. Белоглазова.

Торжественни собрание дъяьхьа доацаш хилар КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секретарь З. А. Яндиева.

Дина болх беш белгалбаьннача массови информацие средствай а бовзара орга-низацеи а болхлоцIта республика - журналистий Союза правленне, «Правда», Советская Россия» яхача газетий редакцей сийлеи грамоташ дIаеларг.

Репортаж
ХЬАЖКIАШ ХЬУВКЪАЯРА

Хlама дIаъа валлалца мара йIаьха хилар кхаина болх бечар делъхьийга муъеъа ха. Иззал мара хургъьнар из цу дийнахьа Назрановски района «Экажевский» совхоза хьажкIаш дIаоцаш бохкаш-ший. Кхъхьегама оьсарле цу юкъа диаззэ гарга лакхъелар. Иззал беркат дьлиад керда станокаш отталарах, хьеча продукце дика-ла а лаьхьенна.

Ловаша хиннача собране дика могавеш шийх мел ъначача дегIашка, дахъача ловшанна ма а дийгIа, шийна ена хьалхара ъхчаш премии (25 сом) дIа а ийца, селлкаш тIехьа а йийза кхаЙ тIа латта ший трактор йолчахьа дIаволавеннабар звеньевой Гайтов Татархан, Хьалта а юхаверза вийзар. цIогIлерг дар тIехьара детташ: «Кхаь ба хьога, кхаъ!».

Ба а бар цу ханна газеташа Татархаиара а цун новкъостагIа а бечар боаккха ихъ. КПСС обкома бюрос, республика Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ цIагIо хетача шира кхо а дуллаш хьайдир. Из низ шолха боаннахрбоалаш да хьажкIаш дIаера хьисап а — дийнахьа. Из толам баккхарах 2000 сом премии аргIа йоацаш эца йиш йолаш «Жигули» яха ши машини хьожайир цун звеньена. Механизатораша го бар Татархана.

Ишттта дог гIоздьяьна кхоа а ший трактора тIа хайра из.

— Ер шу хургдий хьа ишттта беркате? — хетт аз.

— Кхы а беркатеIа хургда, — йоах Татархана тешашме.

Шеко яц. Хlана аьлча дика киз болийтабе до ший 300 гектара хуллача кхайга ухх дозграша. Из толам боаккхарбургебаца доаьхар хиннадецаре.

Доакъарца Iан тIехь доаха-ан Iалашдара ухх шера кийчье езарга 15 эзар тонн силос, 1500 тонн йол, 8 эзар центнер доакъара спеклаш, 300 эзар центнер чд. Хlаьта йайхача хана цу хьайбаш моша доакъадьр доаттаде деза. Агроном Исаев Кюри керте а латташ доакъар кийчдеи йола звено вIашагIчеллай оаха. Доакъар-ца

КПСС XXVII СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕРГЬЯ!

ПОСТАВКАЙ ДОГОВОР

Бöахама механизм эрга а ьыкнха тоьяр духьа чанхйоха-хÿча мероприятеш лоархіа-мегІна фиторех цаІ я договорной дисциплина. Кхаьхьега хама коллективаш болх приимично дІаг1оргöаш, нагахьа санна поставкаЙ дисциплина телхаЙой; хІаьта экономически эксперименте дакъа лоаш йолча предприятеех молларІна цхьане цкъа муксал а ма толхань мотиг кийсЙолийте, ваши — айхьа юьзаенна йолча фабрикаЙ заводийн кхъьегама ритмичность, производстве эффективность лозьяла тарлу.

Кхъьегама коллективашка дІайолаьлча масштабни эксперименташ хьалашка керттера цхьа хІама да: поставкаЙ договоращ кхоачашдар. Цудухьа производственни коллективаш, кхъьст-хьастача болхлой кхъьегамашца бесам совбулиера вІашТелхьдоах эксперименташ условеша. Ишттта, масала, смежникашца ший дехкараш кхоачашдаьча коллективна премеш кхоьжъяра цун материальни поощреие фонда тІетахорадга кхьа а 15 процент ахча. ХІаьта кхоачаш да ьЬча хІара цхьаь процентех предприятех материальни поощреие фонда тІера дІадоанкхардга кхьа процента дІакхачачалца ахча, хІаьна аьЬча заденеш дехкараш кхоачашдаьча айхьа дувьаденна да белгалдьяьнарашта премеш дулга.

Хьаьщаръя вай, масала, арбитражни комисс соахка нийсьешна цкъа мотиг. Машинашъеча заводаца ше ьЬча ваЬадага хьежжа, экспериментге дакъа лоаш йолча резино - технически изделеи ечаьзаводо - хьаийташ пластмассах ях геттара пІамига изделеш. Уж ца хилча вІашагІйолла йиш яьар чоалхане аппарат. Из бахьан долаш 98,4 процент мара поставкаЙ договор кхоачаш да дьаьча машинашъерин материальни поощреие фонда тІера дайкхар — 12,4 яьар сом ахча. Хьаьта лоадам боаца гІод маттера тайханзар смежника, хІама аьЬча аппаратаре дІабодача маьхьаца инйсдича, хиннаьца хьа да яйташ цо гоальча оатхалий мах геттара кІезига хиннадь.

Из санна дола масалаш цаІаш хиннаца Іад. Экспериментге дакъа лоацача ерригача предприятеЙ поставкаех болх бехнтохкам масаюс цхьатера хьлийтара йоагІаш йолча бехнтохкам масаюс цхьатера хьлийтара йоагІаш йолча терко хІама а ца ьЬча хьгойгІ дар. Зе хиннича оагІон дайнар хохметтаотдара дехкарийла е еза — 30 процент.

Ухх шера эксперимента ьЬхьалашка меха болх бе йолаенай хьа а 20 январь ниисьеш министерствай объединенеши предприятеин. Царна юкъе я эксперимента хьалашка кхо щу гаргга хьалха къхьега - йолаенна цхьаЙола Нохч - ГІалгІайчен предприятеш а: «Красный молот», электроремонтни заводаш, «Промавтоматика» яха йиш-производственни объединеш, «Оргтехника» яха производственни объединеиеш, кхьларш.

ПоставкаЙ договораш кхоачаш да дар бахьан долаш соахка 65 миллион сома маьхьа яла йоагІа продукци паьчахьалхжина ІдаеннаЙ вай республика предприятеша. Хьаьщарйъя вай, масала, «Красный молот» завод. ЛурчхаьгІа хиннаьчуна ниисьеш дича цун колдентиво гІулакхаш кІезиг - дукха тоаделаде а, шиЙ договорной денкхаашца лоархІайнзар из соахка, щудухьа, анализо хьа ма хьожжаяра, 260 ЗЗар соагІеча сома маьха зе хиннаь завода коллективна. Нагахьа санна договорной денкхаашца дизза кхоачашъдьядирге социалистически яхьа итогех кхъьегамхошта премеи ялара е экзара ъЬалш эсала долча нахаха материальни гІо дара, маьзера , совбГаташ делара дІахьаь йиш яр заводчаЙ из яхча.

Продукци лоаттаяра заденеи договораре хьежжа кхоачашйойл, бІарчучча шера бьча балдах должностной цин - оклада дІакхоьман премеш лургга кулгалхошта хІаначул тІехьаг1а. Ишттта, юзал ахча лургда царна производства технически боарам лаьхьара а. Іалма - техническ прогресс сихьара а заденеи кхоачашъяра, вай дахара технологически процесш, Іалмин техникан квалификацийнаьрш производствена юкъедоаладаьрга, къхьегама оасарде лаьхьарга хьежжа. ХІаьта уж премеи дуча хана терлядердгаш кхьдота хьхкамаш.

Экономически эксперимент йолча юкъе чанхйоахдача ерригача мероприятеЙ комплекса керттера лостамаш да договорной дисциплина хьежжа. Цудухьа производственни коллективаш, къьст-хьастача болхлой къьхьегамашца бесам совбулиера вІашТелхьдоах экспериментга условеша. Ишттта, масала, смежникашца ший дехкараш кхоачашдаьча коллективна премеш кхоьжъяра цун материальни поощреие фонда тІетахорадга кхьа а 15 процент ахча. Хьаьта кхоачаш да ьЬча хІара цхьаь процентех предприятеи материальни поощреие фонда тІера дІадоанкхардга дІакхачачалца ахча, хІаьна аьЬча заденеш дехкараш кхоачашдаьча айхьа дувьаденна да белгалдьяьнарашта премеш дулга.

Хьаьщаръя вай, масала, арбитражни комисс соахка нийсьешна цкъа мотиг. Машинашъеча заводаца ше ьЬча ваЬадага хьежжа, экспериментге дакъа лоацаш йолча резино - технически изделеи ечаьзаводо - хьаийташ пластмассах ях геттара пІамига изделеш. Уж ца хилча вІашагІйолла йиш яьар чоалхане аппарат. Из бахьан долаш 98,4 процент мара поставкаЙ договор кхоачаш да дьаьча машинашъерин материальни поощреие фонда тІера дайкхар — 12,4 яьар сом ахча. Хьаьта лоадам боаца гІод маттера тайханзар смежника, хІама аьЬча аппаратаре дІабодача маьхьаца инйсдича, хиннаьца хьа да яйташ цо гоальча оатхалий мах геттара кІезига хиннадь.

Из санна дола масалаш цаІаш хиннаца Іад. Экспериментге дакъа лоацача ерригача предприятеЙ поставкаех болх бехнтохкам масаюс цхьатера хьлийтара йоагІаш йолча терко хІама а ца ьЬча хьгойгІ дар. Зе хиннича оагІон дайнар хохметтаотдара дехкарийла е еза — 30 процент.

Ухх шера эксперимента ьЬхьалашка меха болх бе йолаенай хьа а 20 январь ниисьеш министерствай объединенеши предприятеин. Царна юкъе я эксперимента хьалашка кхо щу гаргга хьалха къхьега - йолаенна цхьаЙола Нохч - ГІалгІайчен предприятеш а: «Красный молот», электроремонтни заводаш, «Промавтоматика» яха йиш-производственни объединеш, «Оргтехника» яха производственни объединеиеш, кхьларш.

ПоставкаЙ договораш кхоачаш да дар бахьан долаш соахка 65 миллион сома маьхьа яла йоагІа продукци паьчахьалхжина ІдаеннаЙ вай республика предприятеша. Хьаьщарйъя вай, масала, «Красный молот» завод. ЛурчхаьгІа хиннаьчуна ниисьеш дича цун колдентиво гІулакхаш кІезиг - дукха тоаделаде а, шиЙ договорной денкхаашца дизза лоархІайнзар из соахка, щудухьа, анализо хьа ма хьожжаяра, 260 ЗЗар соагІеча сома маьха зе хиннаь завода коллективна. Нагахьа санна договорной денкхаашца дизза кхоачашъдьядирге социалистически яхьа итогех кхъьегамхошта премеи ялара е экзара ъЬалш эсала долча нахаха материальни гІо дара, маьзера , совбГаташ делара дІахьаь йиш яр заводчаЙ из яхча.

Продукци лоаттаяра заденеи договораре хьежжа кхоачашйойл, бІарчучча шера ъЬча балдах должностной цин - оклада дІакхоьман премеш лургга кулгалхошта хІаначул тІехьаг1а. Ишттта, юзал ахча лургда царна производства технически боарам лаьхьара а. Іалма - техническ прогресс сихьара а заденеи кхоачашъяра, вай дахара технологически процесш, Іалмин техникан квалификацийнаьрш производствена юкъедоаладаьрга, къхьегама оасарде лаьхьарга хьежжа. ХІаьта уж премеи дуча хана терлядердгаш кхьдота хьхкамаш.

Экономически эксперимент йолча юкъе чанхйоахдача ер-

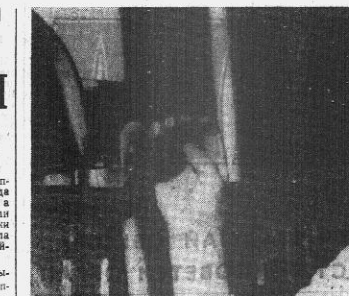

Шелновской дайтта а нахча а нохкхача заводе духьа кхоачаш шераша хьаьжъя болх беш хьайоагІаерх цаІ я Доценко Елена. Шийна тІедатта дехкараш ма дарра кхоачашцеш йола Елена новкъостаШта балха тІа масад хинна дІаэтай. Ишттта уж массаЙта шера цун цІи йолча завода динагІойла болхлощца.

Хьаьжъе ньаьхьегаш санна общественни вахаре а дизза дакъа лоаш цо. Из я станични Совета депутат. Цу лоарХІамечча багІда тІа я дуча тайп-тайнара дешаш лоаттадеш Еленес.

СУРТА ТІА: Е. Доценко.
Х. БИЦИЕВА сурт.

МИШТА КХОАЧАШДУ ДЕКХАРАШ

КЕРДА ТАРОНАШ ЛЕХАШ

Ухх шера план 2200 килограмм йолаш хІара кхоабача Іаттагара 2400 килограмм шера йихха, шера пІаналл совгІа Дальонна из 4 процент, дулх 9 процент дукхагІа ДІадала социалистически соревнование совхоза хьайбаш леладелраше. Мишта кхоачашду из? Цунах, дулх а шура а дукхагІа йиххара, цунна ДІадодар лоздара дІаэ ходаш йолча хана дерггдолчох дуви таханаш цу боахама директора **Дуларов** Батыра.

Во ДІадолладьяьнаш тха ъЬалбашлеладеранца ер-шу. План 630 тонн йолаш хьалхарча кварталне 730 тонн шура пІалаер Дальонна, хІаьта дулх пІаналл дукхагІа 47 тонн йолаш — 197 тонн.

Дийнахьеи буси хІанз хІара кхоабача Іаттагара соахка хиннаЧул 0,2 килограмм совгІа шура йоаккх, хІаьта совхозе гІолла еррига а дІалаьрхІача — 300 килограмм дукхагІа. ТІекхийттай шурий хьоналл а. Соахка 3.3 процент хиннаЙе, хІанз 3.6 процент я. Ишттта из лар бахьан долаш, дІа нел ду шура эша ца еш дІайпо паччахьалхьено. хІаьта соахка ух хана дІатийнача хІара центнераех хьоналл лоха хиндо бахьан долаш 13 — 15 килограмм ца лоарХІаш юттар, Іу гІулакхо доккха зе а лооа бахьана.

ШІура, цун, хьоналл тІакхиййтай хьайбаш рационга хьежжа ихоабанда. Хьаьта ишттта из-де таро елар дуръагІа хиннаЧул соахка дІакхоабача дукхагІа доаккар ладІаццабы хилрарах. ХІара хьайбана лаьрхІа 22 центнер доаккара единица кхоачаш нийсьешна ишшто?

Хьалха ца хиннача тайпара бригадашка нийчдь доаккар ъЬатІанхкахьара лархІа. Из отряд вІашагІйелдар. Цунна елар дукха мухь яхуьа шиз бона автомашинаш, «мокрицаш» яхаш йолла йоккхий дефеташ тІехьатайеа МТЗ, К-700, Т-150 маркех трактораш, автопогрузчаш. Шолш долча доаккар Іс-лиад, аьЬна моллагІча бригадиро хоЬм бешше я цу сахьате шигара доаккар ъЬатІалахьар цо. Ишттта из гІулакх дар доаккар, шоалагІа-дале, хьайбаш толаме Іангара дахара тоьал Іалашде а карагІдьядар. Доаккар нийчеи ресурсаш шиЙ маьхьара дІанхоача ахча чу а лоацаш," союзни бюджете дІалургда хІаначул тІехьаг1а.

Ресурсаш нормад тІех дІаьхуьнга нийсьу цкъаза поставишна бехнгага а. Ишта моттиг хилча, цунна гІод а тех, меттаотдергда зе хІана аьЬча потребителза ашар яц продукци лоаттаяра объемаш, цунна эш шиЙ хьадда технически характеристикаш йола белгалдара продукци. Масала, завалаш ъЬадайта дийзар 5 мм сомма дола углерод доаллача толагата метта 8 мм сомма дар дантар поставишна. Из моттиг хьежжа нийсьедар «Красный молот» заводе. Цох хьаьчча продукцера дІадехийтар хоЬлуш ансамблаьр из бахьан долаш. Шудухьа тертара лоаттаяра да. ишттта материальни ресурсаш, боарамал тІех йоагІах ишйна хинна зе бехке йолча поставишна хоттагІа хоьаметтаотдаделга хьедохара предприятена бокъо енилга а.

«Объективни» бахьанаш а ца лехаш, договорной денкхаш хоачашдарах бола бехнтохкам айбелга а цох цІенхаштта хьалехлга а хьадан за чоагІдар лаоттаяра да. ъЬаьна белгалдьяьнкхад парте ХХVII съезда решенеша, уж хоачашъяра хьалда наьхьеш хьайбаш къьхьегама коллективашца.

Б. СЕЙНАРОЕВ, М. Л. Миллионщикова цІерагІча Грозненски мехХдаттта институте директ, факультета партбюро члеи.

Подряда-шерра никъ

ДУКХАГІА А ДИКАГІА А

...«Моллагіча гІулакха толам балар дукхагІча дахьъе цуна юкъе наха хьинаре а ца ъЬаьна. Ишттта, ахча а хилар хилрарах дукхагІбола къьхьегамхой ДІакхетабар, моралъни а материальни а царе бе-зам соВбанкхар, кадрай пенсионги хувшар — вай дегІаьчхига сихдара керттера хьалаш.

Аламаш къьхьегама дукхалахь диказлахь шиш болаш тийша хулийтилга Іалашдеш хила еза аланс дахьъе пачхьалкхенно дешно политика», аьлар КПСС ХХVII съезда доклад ец КПСС ЦК Генеральни секретара М. С. Горбачева.

Из дерриг а хоачашхул наьха къьхьегам коллективни подрядгаІа вІашТелхьдоах. Из къьхьга гучадаьр тхона цу хьисанс тха бригада белх бе йслаелча.

Хьадечох дог лаьаш. цхьатарра спецификаци йолаш болча наьха вІашагІкхийтача коллективо подрядгаІа болх беш къьхьега донкхий толаш доаккар дукхагІа къьхьегамхой ДІакхетабар, моралъни а материальни а цар бе-зам соВбанкхар, кадрай пенсионги хувшар — вай дегІаьчхига сихдара керттера хьлаш.

Аламаш къьхьегама дукхалахь диказлахь шиш болаш тийша хулийтилга Іалашдеш хила еза аланс дахьъе пачхьалкхенно дешно политика», аьлар КПСС ХХVII съезда доклад ец КПСС ЦК Генеральни секретара М. С. Горбачева.

Из дерриг а хоачашхул наьха къьхьегам коллективни подрядгаІа вІашТелхьдоах. Из къьхьга гучадаьр тхона цу хьисанс тха бригада белх бе йслаелча.

Хьадечох дог лаьаш. цхьатарра спецификаци йолаш болча наьха вІашагІкхийтача коллективо подрядгаІа болх беш къьхьега донкхий толаш доаккар дукхагІа къьхьегамхой ДІакхетабар, моралъни а материальни а цар бе-зам соВбанкхар, кадрай пенсионги хувшар — вай дегІаьчхига сихдара керттера хьлаш.

Ишттта из чакхдаккха ъЬаттуп башар тха бригаде. Балха цхьатарра тІера балеа а квалификаци тайп-тайнара яр наьха.

Бригада совета соцмагІа бе-башха боацаш болх беш хинна яьа сиг диваьккар подколективера. Хьалха хиннича 25-нна меттел 19 саг мара висанзар. Уж дІабахьа-чул тІехьагІа, де деха балгаш ХІаранена ТІаЬхмйтта доллаше, царна метта наьх хьаьцанзар бригаде. Цу гІулакхо, цкъа-дале, чоагІйкр къьхьегама дисциплина, шоозлагІа-дале, юртбоахама продукци яькхарга дІадохийтачун яхом бе ниш хилийтар.

Коллективни подрядгаІа болх бераша ахча телерах тхол башха хІама ховш балцар юхьхьанца колхоза экономисташ а. Цудухьа ортара хьалха берригача механизаторашта ихьатарра аванс телар. Опыт йоккхагІа йсданда-ьаь къьчарел сигагІа а цІенагІа а болх бераш раьза балцар цу гІулакха. Краснодарски, Ставропольски краяшарча, оаха санна подрядгаІа болх беча тоолагІа йолча бригадай опыт Іомайича гучадалар, аванс оаха харцаха телилга. Колхоза спецмасташ а болаш, бригада собране соцам бир аванс ХІараена цун балха говзалга хьежа тела. Хьаьта квалификацин хІара бетта болх беш Іоаьь баллаш а лоархІаш, белгалдаха отгадиг. ъЬаьнарга хьежжа цхьаь балла дийнаха цу ишттагІа дакъа е тІетохаш е тІерадоанкхаш. Этара лаьхьга йолча дІалаьгІа берзда цу 65 балл хилча, пхелагІа — 50. йиъЬалга — 40, кхоалагІа цуз кІезигагІа балл хилча. ХІаьта ъЬалагІа разрядгаІа йолчоа дийнахь 6 сомм 6 пенгиг аванс хьоажду. пхелагІа — 5 сомм 38 пенг, йиъЬалга — 4 сомм 78 пенг, кхоалагІа — 4 сомм 26 кепки.

Гуйре чуерзаьлчул тІехьагІа тІехьара хьихинар шера Іоаьъча баллашка хьежжа дехь. Ишттта из юкъедоаладаьлчул тІехьагІа шийна мо-гар. хоар хьаъюкъа карагІдоалийт ХІараенна, припускаш а еш ца доагІа ахча йийде ВІашТелхьдалаш. Цу дерригне толамаш а доахинт. ПодрядгаІа болх бе долалучул дурчагІа хІара гектара тІера ка бола ялат — 4.2 центнер, генараш — 2.7 центнер, фуалъьяха хьажжаш 8.6 центнер дукхагІа чуийдар оаха. Соахкара йьокхамаш ъЬаьна а донкхийгІа хилар. Шоай къьхьегамаш дуъоа нагга геттара раьза са. Масала, лурчагІа аванс тийна ахча тІера а дьяьнча тІехьагІа перерасчет йиъЬа 12 заар сом дисар алапена лаьрхІа. Хіара болхлочун баллашка ъЬежжа коллектива юкъе-дийъар из. Этгара дукхагІа — 862 сом механизатора Клюшин Николайна хьаьчар. Хьаьта соахка бьача балхах 500 сом уж ялан къьхьга а висанзар тха бригаде. Цул совгІа, планаш тІехьхкоачашъяра цхьаьна тоннат ялат, хьаЙбашта довьяш а делар царна.

Краснодарски краяш цхьаьна мотгиташка санна, хийцай оаха ка бола ялаташ діадера технологи. Хьалха селлкашца ІІадувш хинна-дале, хІаьта йоаржеш минерални удобрениш ккай тІа туьсача. тха бригада механизатораша лаьрхІа ишйъьяьна, РУМ яхча агрегаташа ду из болх.

Селлкашка фу, минерални удобренеш чуехкаш цхьаьца саг лелаврга хьалха. Цар бьа болх РУМ-а тІа ваглачо ше бу. Цо кхоозза лаххийр къьхьегамаш онсадре.

ТІехъьарча хана тха бригада эшачунца Іалашъяра дукхагІа йоаккх е баллаЙ колхоза культурнай а. Юртбоахама культурашта подкормка ярм минерални удобрениеш, зене йолча садоахача хІамашца, лаларашца къоозза. Доаттабара молланца тоъьаш хало къьгар оахя хьалха. Уж шера ягочаЧуболлаш синай уж. Тоаьй капитальни ремонт е ешаш хинна тха еррига трактораш. Керда ший гусенични трактор а синай бригадаш.

Шийтаглагіча пятилетка ер хьалхара шу ЙІайзалца хиначарел докккагІа толамашца белгалдаьнкхара ина ІдаеннаЙ ерригача колхоза Іоллагіча бригада бригадир.

Кхоана-радио Ди, бувзама дерригача доакхой болхлой цІей

КАЬХАТ ЦА ЭША ГАЗЕТ

Ворхlлагlча мае вай мехка ираьду радио Ди. КПСС XXVII съезда решенеша дог гІоздальккхача политически къьхьегамаш ъЬале белгалдоаккх советски халкъо радио Ди — бувзама дерригача доакхой цІей.

Тахан наьха ваҳар радиоп телевиденен йоацаш миштта хургда аьнна ала хала да — ишттта донкха даьча йоаш цар советски сага ваҳаре. Парте XXVII съезда КПСС ЦК Политически доклада тІа М. С. Горбачева белгалдьякхар: «Информацие средствап дехьарийла я событейн ягІулакхийн кІоарга тохкам бе, цІенхаштта дола дешаш къестаде а ший уж кхоачашдара дола наьхьашш белгалдоаххі, шоай чулоацамца, шиЙ хиннаька хоЬмаш дарш, уж духьагІа хилдарца шоозлагІа яхьаш ъЬа болийт. Сага лаьрхІача къьхььлаеца ретрийн дешо уйлаЙ ейт, наьха ишшцатара дегІаЙолаю, кхоачашбаца-раша машар хургбоацаш ехетам ду».

Советски Іьдал эттача хьалхарча шераша дена ваЬ парте пахадаш йоакхо ю радиоведиани массаЙота мотгиташка йоажвара, советски наьха самукъадоаккхаш, цар политически сахетам лаккбеш из хилара. В. И. Ленина ма-аллара «Кьахат ца эдача, миччаъка а кхача йиш йолча» газето хьабена никкъ сийдолаш ба, парте тешаме гІонча ше хиларца советски радио «миллионий митинг» хинна ДІаэтай, царте отгадаь дехкарш кхоачашдара къьхьегамхой сагІдоаккх. Радио Ди ІІахкоачаш безам боагІа республика ю радио дегІаЙра йолча историята хьажа. ІІахьхьанца Грозне 1928 шера радиостанци болх бе йолаелар. Цу донккача лоарХІамеча гІулакхах лаьца «Грозненский рабочий» яхача газета тІа ялорга: «Апрела 17-гІа ди белгалдьянна ди да. Сайрий ІІа-Ді сахьат эшаш а пайдане а бар Нохч-ГІалгІайчен радио ІІабихьа болх. Парте планаш кхоачашъяра къьхьегамхой оарцІегІоалаш, цар политически сахетамаш культурни боарамаи лакхбара, социализм хьалъяра дуъоа делаелира ньоасам майда доаттабара дьяьхіа ер радиопередачаш.

Фашистташца къьза тІом латтяча шераша моттигеча радиос дуъоа хІама дир кхотало яьхара фронта мел эшар кхоачашдара ньаьхьегамхой сарцІегІоалаш, цар патриотически болам шерра боаржабеш.

Ухх тІехьарча шераша тІоагІа дегІаенай республика радио а телевиденен а. Хіанз вай республике я массехи радиостанци. Дийнахь-бус 5 сахьата шин программаца ю моттигера передачаш. Радио ДІа ца кхоачаш моттиг яц. Таханарча денга республике болх беш я 245 эзар гаргга радиоточка. Бахача наьха я 400 эзар сонгІа приемник, радиола, магнитофон.

Ухх пятилетке диика дегІаноагІарья радионешани, ГІалгІайчен хана дерзІ УКВ стереофонически вещанеча яныха. Диика дегІаЙоагІарья провоЛнай радиовещани а.

Нохч-ГІалгІайчен телевиденеи ший передачаш чаккхоах ерсий, нохий, ГІалгІай меттала. Цул совгІа, центральни телевиденеи ши программа телехьежжархошка діакхоачийт.

Таханарча Нохч-ГІалгІай телерадиокомитете болх беш 300 совгІа саг ва. Иха барт болаш, лаккха квалифицаци йолаш ба тхо долча къьхьегама болх журналисташ, редакторгаш, оператораш, кхьларш техницески болхлой. Комитета коллективо дика кхетаре шийна хьалхарча латта дехкаран.

Таханарча радиота ладувІаш, телевизорга хьоналл вайна гу-дергда ма хазар. Цхьаьна карагІдувларан, царна дагалаттар. Хіара денга заводашкара, мехкарча промышленара, юртбоахамашкара хьакхоач сийлен гІулакхех дола хоамаш.

«КПСС XXVII съезда решенеш — вахарг», «КПСС XXVII съезда решенеш кхоачашъеш», «Парте планаш— лаьхьъе планаш», «Коммунизм пятилетеи», «Курс — интенсификаци», «Ілма — производствена» яхача радиопрограммашка дакъа лоаш партийни советски болхлощца предприятеи учреждени кулгалхоша, Іилманхоза, производстве хьалха латтараша.

«Эффективно а дика а болх бе», «Социалистически яьха денкъе», «Хьал Іе ца ер да» хьакча передачаш цикладе ІІайолаьлий. Социалистически яьха денкъе планаш ер-шу. Цар-гІерзлаш. парте планаш кхоачашъяра къьхьегамхой сагІдоаккхаш, дикаеа, пайда боаца хабар доацаш кулгалаца.

М. АУШЕВ,
НГІАССР телевиденен радиовещанен пачхьалкхен комитета председателя заместитель.

СУРТА ТІА: Нохч-ГІалгІайчен столицера Грознера радио Ціа.

Л. АБДУРЗАКОВА сурт.

Вай лоалахой болча

Барттайнача беркат хул

Массанахъа санна, ди тІехьагІа силлину ца «Чермен» колхоза кашнаера балхаш уьхьа шера, — юхьар Исроапала. — Вешта из-ма кхыча бес хила а дагІаш, КПСС 27 съезда решеннеша тоовара дІадех кхы а, цхьаъ-ра хьувзъам чубахьала, Цхьаъ-дуьхьа шиг таронашка а хьажжа тха бригадо ІлайІнар локхочух декхарш. 1404 гектарех хІаран тІара 35 центнер кІа данкха деш тха. Оаха лаьрхІад 1987 гектар чуьра. ХІаъкІийл лоаш. ХІара гектар тІара 46 центнера ала, бригадо дош деннад 56 центнер фуальшьна хьажІІаш ца ери. Цул совгІа тха бригадо лелаю 1880 гектар коартолаш. Уж оаха чуьра лерхІ лоаш 225 центнер йолаш 300 центнер. ЙиттІа планаш дина а дуккагІа ер-жаца лаьрхІад оаха бьЬадда-раш а.

Уж атта доаха декхарш хІоачашдаца тІабакийтбо шиІ бергача ниІ — бригадо коллективо. Коартолаш ІІа-йиІнабьашбаб. Сиха-а дина а дІабоху хьажжІаш дІаьоьдра. Уж балхаш хІоачандеча къаьстта дина тхьаъергаш белгалбуьл механизатораш Амбалов Г., Барзиев Я., Березов Ю. йиттІа яхьбаш.

ХІаъкІа, царна ІІа-ваьнаш а белгалбьянна дина къаьхьаш ба-ІІу бригаде меттел ерригача молхозе, районе, республике ЦІи хеза ІІоаш зьеньевьойш Тархоев Сулам-бик, Цаболов Тарас, Маниев Зейд, йиттІа яхьбаш. ХІара шера лаьнара хьувъ-къам чуьхьух цар.

Тайп-тайпара ба уж къа-мах, тайп-тайпара я цар оамалаш. ІІхьабаьхьа, чІоагІа-ІІа да царна конъера доттагІаш, цаІ я цар уйла - мехка кхачан программа хІоачашъ-ечча ма хулла доккхагІа да-ьхьалаца.

Ихетамца вІаштІехьбаьнхьаб ца бригада болх ком-мунисте Таягиев Исроапала. Баьхкнаб ше йоккха оашта говзал а йола агроном, прин-ципиальни коммунист, ди-ца организатор, кулгалъо, воспитатель воланда. Цунна-хов нахана дувца, хьалхаш-ка латта декхарш хьоачаш-дера уж сардагІоаха, царна ашлечь ГІо-йовзоташ ле-ХІаьта. ЭІамига коллектив ац бригаде болх бер. Уххьа-са къьхьегаш ва 180 гаргга саг. Цар болх дикагІа ІІаш-тІехьбаккхара, политически сакхетам лакхбаца, бонкха хьетамер организаторски болх чакхбоб 27 коммунис-тах латтача цу бригада пар-тийни организаце а. Белгалдакхка деза, цу колхозе ягарга хьалха коллективни подрядаІа болх бе йолаеннар а из бригада хилар.

ІІхоалагІа шу да подряда-гІа оаха болх бу, — йохьар Тагиев. Из бакъо долаш къьхьегама онсарле лаккъе-ненай, подряда ІІадодар лоьденнад. Эттара керттерер-дер ІІхьабаьа, нахьа ялта-там лаккбенкаб, къьхьега-ма дисциплинна ІІоагІъенна-ьй, цунга хьежжа ба чуъанаш бо-ла хьуьнъам а. ХІара шера шера юкъера лаьрхІача хІа-ра гектар тІара 290 центнер-ра-дуккагІа коартолаш йолаш бергІа. Иштта ялта-баьлдаларий ларка хьувъкъам чубера.

Тагиев Исроапала бригадо социалистически яьх ле-лаю Дзанагов Сергеч кул-галдеча цхьоагІача трактор-но аре́н бригадаца. Диадахача шера хьалхара мотти Сергеч яьккий, цхьаъ шера ІІхьабаьа ялта дина-ьхьаьнаш къьхьег Исроапала бригадь.

Цхьабаьхьа, яьхь къьоьсам-ной балте а, эпачоь ІІаш-ІІо-шиъ, ІІаІІаІІай, эрсий, гуржий, яхьча къамах бола нах. Царна юкъе дикагІача-рех дувцаш, эгара а, хьалхачарца Эсиев Мальмада цІи яьккий соца бригадира.

Механизаце школа яьк-кахчул тІехьагІа колхозо тха бригаде хьожжийр из, — йохьар Дзанагов. Тхо долча балха венача хьалхарча деношке а хьахьенкар. ІІо ше дина дисциплина йолаш, тамах хьаьгІа ловзаш хилар. Шийна моллагІа ІІабенна болх сихен дикен ткоачаш-бора цо. Балха ІІаккха тІе-хьажжаш из. ЦІи хеза, из хьалхарча тхоьа хьанкхаьта хьа а хоатташ, къахьега во-лавелар.

ДІадахача шера тха ком-мунисташа массавар раьза а волаш, парте членалга хьа-йиццар Махьмад. Цунах тхо гІалат дьаьнидан. ЙиттІа цу шера юртахьара хоржий Къуабаседа - ХІирий АССР Лаккехьарча Советс депутатгалла.

ЦІхьабаьхьа, из наІ хинна ІІаш бригаде ництта хьинаре къьхьегаш ялат ІІадувча, чуъанача, къьхьега хьайбаш-ра. ДоаІъаргаш — нийцдеш, ІІаьтта оахача, кхаьна удобренеш тосача — массанахъа а цоаІтта йоІа нормаш. ТІехьажжаьнчьеп къьхьегаш тха-ларга механизатораш Гутиев Хьасан, ІІоценко Николай, ництта къьбьарш. Хоаларга шу да бригадо подряда-гІа йоІа болх бу. Из керда форма юкъейоалае доладенна-ча шера хала дар. ІІхьабаьа ІІо новьксотий дуъьхьа-ра ца дина бергІа ер-жаца ІІаьтта, царна ІІа-ваьнаш а белгалбьянна дина къаьхьаш ба-ІІу бригаде меттел ерригача молхозе, районе, республике ЦІи хеза ІІоаш зьеньевьойш Тархоев Сулам-бик, Цаболов Тарас, Маниев Зейд, ництта яхьбаш.

ХІаъкІа, царна ІІа-ваьнаш а белгалбьянна дина къаьхьаш ба-ІІу бригаде меттел ерригача молхозе, районе, республике ЦІи хеза ІІоаш зьеньевьойш Тархоев Сулам-бик, Цаболов Тарас, Маниев Зейд, ництта яхьбаш.

Тайп-тайпара ба уж къа-мах, тайп-тайпара я цар оамалаш. ІІхьабаьхьа, чІоагІа-ІІа да царна конъера доттагІаш, цаІ я цар уйла - мехка кхачан программа хІоачашъ-ечча ма хулла доккхагІа да-ьхьалаца.

Ихетамца вІаштІехьбаьнхьаб ца бригада болх ком-мунисте Таягиев Исроапала. Баьхкнаб ше йоккха оашта говзал а йола агроном, прин-ципиальни коммунист, ди-ца организатор, кулгалъо, воспитатель воланда. Цунна-хов нахана дувца, хьалхаш-ка латта декхарш хьоачаш-дера уж сардагІоаха, царна ашлечь ГІо-йовзоташ ле-ХІаьта. ЭІамига коллектив ац бригаде болх бер. Уххьа-са къьхьегаш ва 180 гаргга саг. Цар болх дикагІа ІІаш-тІехьбаккхара, политически сакхетам лакхбаца, бонкха хьетамер организаторски болх чакхбоб 27 коммунис-тах латтача цу бригада пар-тийни организаце а. Белгалдакхка деза, цу колхозе ягарга хьалха коллективни подрядаІа болх бе йолаеннар а из бригада хилар.

ІІхоалагІа шу да подряда-гІа оаха болх бу, — йохьар Тагиев. Из бакъо долаш къьхьегама онсарле лаккъе-ненай, подряда ІІадодар лоьденнад. Эттара керттерер-дер ІІхьабаьа, нахьа ялта-там лаккбенкаб, къьхьега-ма дисциплинна ІІоагІъенна-ьй, цунга хьежжа ба чуъанаш бо-ла хьуьнъам а. ХІара шера шера юкъера лаьрхІача хІа-ра гектар тІара 290 центнер-ра-дуккагІа коартолаш йолаш бергІа. Иштта ялта-баьлдаларий ларка хьувъкъам чубера.

Тагиев Исроапала бригадо социалистически яьх ле-лаю Дзанагов Сергеч кул-галдеча цхьоагІача трактор-

Школьни реформа кхоачашъеш

ДОТТАГІЛЕН СИЙГАШ

Парте-шиЙ лоарХІамеча де-кхарех ІІиІ лоарХІ саг масце оагІоранъа хьегаваг, цун марксистско - ленински дог-уйла чІоагІъяр, эстетически культура лакхъар. Из-ма школьни реформа керттера уйла а, КПСС Нохч-ГІалгІай обкома ІХ пленуме де-ла-гал ма данкхара, ерриге уй-ла тІаьхьийта ца кхоьа тІе-хьаьжжаш тхоьа хьанкхаьта хьа а хоатташ, кхъьегаш во-лавелар.

ДІадахача шера тха ком-мунисташа массавар раьза а волаш, парте членалга хьа-йиццар Махьмад. Цунах тхо гІалат дьаьнидан. ЙиттІа цу шера юртахьара хоржий Къуабаседа - ХІирий АССР Лаккехьарча Советс депутатгалла.

ЦІхьабаьхьа, из наІ хинна ІІаш бригаде ництта хьинаре къьхьегаш ялат ІІадувча, чуъанача, къьхьега хьайбаш-ра. Доаъаргаш — нийцдеш, ІІаьтта оахача, кхаьна удобренеш тосача — массанахъа а цоаІтта йоІа нормаш. ТІехьажжаьнчьеп къьхьегаш тха-ларга механизатораш Гутиев Хьасан, ІІоценко Николай, ництта къьбьарш. Хоаларга шу да бригадо подряда-гІа йоІа болх бу. Из керда форма юкъейоалае доладенна-ча шера хала дар. ІІхьабаьа ІІо новьксотий дуъьхьа-ра ца дина бергІа ер-жаца ІІаьтта оахача, къьхьега хьайбаш-ра. Доаъаргаш — нийцдеш, ІІаьтта оахача, кхаьна удобренеш тосача — массанахъа а цоаІтта йоІа нормаш. ТІехьажжаьнчьеп къьхьегаш тха-ларга механизатораш Гутиев Хьасан, ІІоценко Николай, ництта къьбьарш. Хоаларга шу да бригадо подряда-гІа йоІа болх бу. Из керда форма юкъейоалае доладенна-ча шера хала дар. ІІхьабаьа ІІо новьксотий дуъьхьа-ра ца дина бергІа ер-жаца ІІаьтта оахача, къьхьега хьайбаш-ра.

Ихетамца вІаштІехьбаьнхьаб ца бригада болх ком-мунисте Таягиев Исроапала. Баьхкнаб ше йоккха оашта говзал а йола агроном, прин-ципиальни коммунист, ди-ца организатор, кулгалъо, воспитатель воланда. Цунна-хов нахана дувца, хьалхаш-ка латта декхарш хьоачаш-дера уж сардагІоаха, царна ашлечь ГІо-йовзоташ ле-ХІаьта. ЭІамига коллектив ац бригаде болх бер. Уххьа-са къьхьегаш ва 180 гаргга саг. Цар болх дикагІа ІІаш-тІехьбаккхара, политически сакхетам лакхбаца, бонкха хьетамер организаторски болх чакхбоб 27 коммунис-тах латтача цу бригада пар-тийни организаце а. Белгалдакхка деза, цу колхозе ягарга хьалха коллективни подрядаІа болх бе йолаеннар а из бригада хилар.

Цу-тайпара дика кІийлеч йолаш ІІадоазадьяд бригадо шийттаІагІча литературе ІІоагІъенна цу. Хьанна цу коллективо сихонца ІІаьхьоо да ІІаьстан кхаьнкара балхаш чакхдоахіча. ІІаьстан ю-чуьра доттагІаллеру кІаьра гектар тІара 27 центнер кІа, шовзткъа итт центнер хьажжаш, ши ялх тхъаь итт центнер баьнадаараш чуда.

Туш ма хиллара, бригада хьалхаша латта декхарш аттагІчарех дац. ІІхьабаьа-ца, ихоачашлургдолаш да.

Шиъ таронех, ниъах бІи-бина тІаийнаш уж барттай-нача коллективо

Керда книжкаш

«ШИЙ НИКЪ»

Вай республике четтел, мехка а дина вовзаш ва по-эт Торшхоев ИбраьхIама. Гроне а Москве а цун арадаьнад массех книжка. Царех да IалагIай метталара — «Седький лар», «Безаман гургалаш», кхыдараш.

Ишшта, 1961 шера. Москвечул «Современник» яхача книжкин издательствас арахIийдар цун «Кхуьрча сий-гаш». Дукха ха йоацIан цун ираздолучес — «Современник» арадаьнад яхача рубрикаех арадаьнад «Ший никъ» яха цун керда книжка. Поэза кергера тема — безам, пахар, Даьхе, машар, хьамсара лоамаш, валар-ваxар, кхыдар.

IалагIай поэзи «зарашта а йоазаршта а дина совгIат да Торшоев Ибраьхiама поэтически керда сборник.

СЕРГО ОРДЖОНИКИДЗЕХ ДОЛА ДОД

Ужк шера диззаболь шу доад гIорвалыначул революционера сийлахь-вокхачча бьичча В. И. Ленина сорат-никна, аггара дикагIчарех цаI-ваш шу новкъостча Георгий Константинович Орджоникидзе.

Нохч-Iалгай книжни издательстве арадаьнад цу революционерах — ленинцах, Советски Союза цIикеза вовзаш волча партийни а пачхьалкхехен а деятеша Г. К. Орджоникидзе вахара а, революционни а, партийни кулгалхочун а пайхьах лаьца дуьззина дола книжка. Цу тIа дуьл кхаь революце Серго Орджоникидзе лаьцача дайхьах, Украине, Дона тIа, Кхулбаседа Кавказе. Белоруссе, Закавказье Советски Саюзе оттадеш цо хьийача пхьех, ВСНХ председатель а езача промышленности нарком волаш а цо баьча баьхах.

Книжка тIара дагадоагIараш, очеркаш, статьяш хьуьраш ба Орджоникидзе шийлонча соратникаш, партийни а военни а болхлой, промышленни предприятей кулгалхой, Iилманхой, изда-дехой, журналисташ.

Цунна юкъе яхача цхьа-йолча материаашта эгIара хьалха кепаткх.

Оттадаьд из Ф. Г. Сейранна, цепхаьхьалхале яьзьлй И. М. Дубинский-Мухадзе.

А. БЕК.

ЖУРНАЛА АРГIАНАРА НОМЕР

КПСС Нохч-Iалгай обкома пропагандан агитацин отдела «Блокнот-агитатора» яхача журнала аргIанара номер арадаьнад. Цу тIа кепатехьа ба парте Нохч-Iалгай обкома пленумех бола информацинни хоам. Журнала тIа кепаткха я Коталов Денна хеттаьл «Диццудгдоацан дага латт» яха историе, социологе, филологе Нохч-Iалгай института вокхачIволча Iилма сотрудника, исторически Iилмай кандидата Г. Ерощенко статьяш.

5 мае вай мехка деззадьл кепайозан Ди, 7 мае — радио Ди. Цу денноша хетаьнь я «Гешам баларо деха-тIара вуь» яха НТГАССР журналистий Союза правлене председателя, «Гроз-ненский рабочий» газета редактора Д. Безрукове статьяш.

«Агитатораи политинформаторан долча новкъостаца» яхача рубриканна кIал кепатехьа я «КПСС XXVII съезда советски обществе политическа система дIахо а дегIа-йоалаяраь» яха исторически Iилмай доктора, академика Мядлиншинова цIеранча Грозненски института философен Iилма коммунизман кафедра заведующе П. Юсупова статьяш.

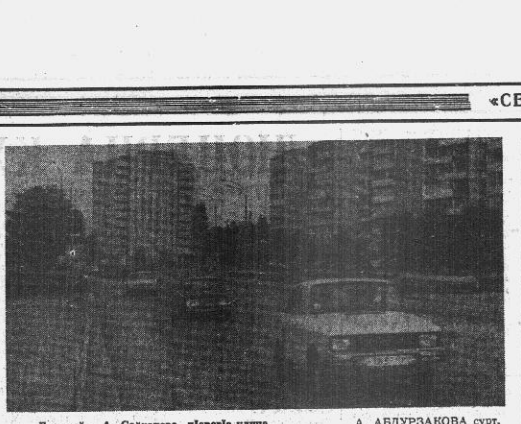

Грозный. А. Сайханова цIеранча уланца.

А. АБДУРЗАКОВА сурт.

Дикача нахаш

БАРКАЛ ХЬОНА, МАСТЕР!

Письмош, цIейш дальхьа-ла дувцаш дола открыткаш, телеграммаш... Мел йийдьлъ уж кьахьаташ № 1 йолча СПТУ производственни де-тавра мастера Яковлева Мария Михайловнас? Дукха, Iалъамат дуьхьа.

Училище цо болх бу 35 шу дьалнад. Цу хана денз озаран долча бераша дий-шад цига. КIаранне лаьцад шоай вахара инкъ. Царех дукхабараш хIанз ноаш а ба хьехархочаш. Бакъда, миччахьа уж хинна-бар, фуьйранна деш бар аьнна, царна йийлаш цоай хьамсара мастер.

Цудухьа каст-каста доагIа Мария Михайловнага паргара кьахьаташ. Дуьхьадезаш а хоазлетташ а цо уж деша а деш, лора а ду.

Дукхача кагIрхоза хIанз караерзаеш йолча профессе Iомае аьнна из ше ера учи-лище деша, бригада а хIала-ча а тIема хана. ТIем тIа ваха цIагIа вацар да. Дезале йоккхагIа йолча Марий бе-зам бар лаьна новкъост хин-на дIаотта.

Атта дацар цу тIема хана деша а болх бе а. Даар тоъ-ацар, тIадухьар а дацар. Бакъда, хало а атто а цхьа-на Iовшаш, сихагIа гIадьрахо вохаве а коталон ди тIанхоа-чаде а аьттув хуьлабалар кеп-дакъ аьнна хеташ, деша а дешар, кха а хьегар бераша, шоай низ а муъкъа ха а кхо ца еш.

Оттадаш ма хиллара, цу хана денз дукха хIай Дада-хад. Мария Михайловна хIанз ше а я кхъьехарна а парта а ветарга. Цунна ден-наш «Знак почета» яха орден, из я профтехобразова-не заслуженни мастер. Цо дина хеташ, пачхьалкхенна-ха, халкъа боахама тахан а тIема мел дуьхьа болхлой профессеш эш. Цудухьа шийна могар ду цо уж тай-ларш а, хилийтара а, кагIрхоза йиззаболь гIолаш Iомаяра а.

Шийна эшаш йоьла ученни-наш наха а, царех дика спе-циалисташ кхеба а, йизза бо-ла граждански бе а хоьш йо-ла педагог а хьехамча а я Мария Михайловна. Цунна хов боагIача бесса профо-рриентацин болх лелабе. Бераша, дар дашна-нош-коша дуьл цо шоай учили-ща, цун вахарах, цига Iо-маеча профессех. Дуьл цар безам тIагIорбогIча тайпара хоза, дика. Бакъда, дочъьл-дац вегара хьехархо дешарехь вахаре ниьсдаре тарлуш до-фу хьоначамбоацараш а. Эшта-ри дезарш дIа а дехаш, доаг-тIара бесса дика деша а, об-щественни вахаре дакъа ла-ца а, шоай меттел, шоай новкъостий а хардалочух из-весть Iомабу цо кагIрхой. Цудухьа дешархошта из еза а ез, лоархIа а лоархI.

Шоай училище дина ма-гIрхой тIехьахьаш ю хул Го-рапорскерска, Наурерча, Ар-гунерча, город Грознерча дукхача школаашца. Ше цхьа йодап ма цига. Шийна куьг шийл группера дешархой. Царга дувцийт училищерча дешарах, вахарах, цига Iо-маеча профессех лаьце. Цу школе цар кийчъо из дер-рига гойташ йола фотостенд-даш. ДукхагIа йола Яковлев-вай ученикаш цу школаашца ба. Ишшта, хьалхагIе а баIлача материалаш цунна ат-тагIа хул тIехьагIа шийгруппа эшаш йоьла керда ак-тив йIаьгIйолла. ХIанз цо кулгалду училища дешар-хошта юкъе яьржача социа-листически яхье массаза а хьалхара мотгIе йоахаш хьа-йоагIаца № 2 йолча груп-пана. Шо-шоай бригадаш и группе йIашагIеъхча. Цар а лелаш йоаIаша яхаш, Сту-денташа юкъе тIалхале ле-лаш ва группа профорг во-ла, яхоьларча бригада бри-гадир Авалов Вихан.

Валха а общественни ва-харе а хьинаре дакъа лаьца ца Iеш, дина а деш группер-ча дешархоша. Парте сеца хьаелла дийнахь цу группа-на кIалар «КПСС XXVII съезда накъадолкхаш учили-ща общественни вахаре хьи-наре дакъа лацарех» яха Сийлен грамота. Цу денош-на кхы цхьаьхха а дика хIа-ма хилар уххаза: Имзаева Аьсет, Гайманиева Ларн-са, Хомкоева Лена комсор-ганизацин секретарь-шоай-ла тIемера хилар. Ишшта, хIанз цу группе мел бола дешархой комсомольцаш ба.

Бераша дика дешар, об-щественни балха а кхьиначъа а дар хьинаре дакъа лаца-ш хилар, мастерагара доа-гIаш да. Дешархошта масса-ца хьехам ду, цхьа-ттера-рвар моллагIа вола болхло-ло хинна ца Iеш, визза вола специалист а граждани а хIала ден-наш, Iийлай хьех-хамчо яхар дар диззаболь хьала а лоаш. Ишшта, дика я цо группе дисциплинна а.

Тоъ-ацар, тIадухьар а, Мария Михайловнана харцлуьш, оапаш буьцаш вола саг. Бокъъалдар аьлча, моллагIчоа а хала да из тайна сог-да а. тIехьагIа цунах тешна а. Ишшта, цхьа цхьа йиIиг цхьа хIама хинна со юрта цIанхар аргIа оаш мастера-ца аьнна, деша ца йодап об-щежите Iийра. Цига цхьа хIама-хинна хилла деза, иш-та дешарех йиIиг ца а гIорьш-ядар аьйна, наьаьла санна эшаш хуле, гIо а дердан-ках из аьнна, цар юрта яхар, Мария Михайловна. ИиIий-ла цига хIама хинначул. Кхьметтел из цIаена а хин-наIадар. Мастер юхацIахьа-чаца, шиI цхьацца тIулах-каш а деш, общежите лел-лаш из ерга. Iалъамате халахиIтар хьелочоьл йоIо оапаш биIца. Цул совгIа, фу хинна-хьоI цига аьнна йиIий наш а ецар городе. Цул тIехьагIа, сага эхь-эделлах, из харц е бакъ лувш хилараIа лаьца доккха хьа-мавьл хилар групне. Цунах боккха тIехьан а хилар ка-гIрхошта, тIехьагIа цхьан-нагара дайнадац из тайна гIалат.

Мария Михайловна Яковлева коллегаша лоархI, сий-ду, дешархошта а ез из. «Тхона дика да цунца» — ол цар. Цар хьахоч тешна а доагIа, хIанз аьлча, цу берех йинза йола коллектив яьр, дика мел дар царна Iо-мадаьр, вочоь ух лорабер из Г.

МоллагIа дагадеха дика хIама ший дешархошта цхьа-на чанхдоакъ педагога-мастера. Масала, дешархоша лархIар моллагIа цIей доа-на хана тIаюьхьа унифорна е — тийгар цар шоашта уж барзкъаш, дагадехар Моск-ве, Ленинграде баха. Болх а баь аьча а дахьха а, дахар бераш шоай мастерца цу экскурсе. ХIанз а тIехьа са-кьердалуьш дувцаш кIаьнкаша а йийгаша а Москве шоаш В. И. Ленина мавзолее хила-рга, Ленинграде цIихеза ювзаш йолча «Аторина» яхача гостинице балхарх, Эрмитаже, Эрсий музее, го-рода кхьча экстренни мотгIанга-не — Екатеринински Дворце. Пискаревски ка-шамашка хилар. Хиннаб де-шархой вай мехка кхьча городашка, туристически походех хьовшаIгIа баха. Шоаш миччахьа бахабар аьнна, аггара хьалха Мария Михайловнас ший дешархой бу, цар идейно - патриотически кхетам лахкберболочча мотгIашка. Ишшта, маса-ла. Прибалтике хилар — цо ота-ррз хьалха уж бина Са-ранск, Киеве — Бабий Яре, Минске — Хатыне. Ишшта, кхычъаьа бахана а, эттарга хьамсарагIа йолча мотгIашка бу цо уж.

Дукха кхьаьхIагар цун вос-питанникаша вай мехкахо Ахматханов Зайдин иесна а Дзебелов Таймураз иесна. Из хиннав Псковски а Ле-нинградски а областашка фашистата егташ, уж хIа-ланбеш лаьцначул Суворов цIеранча партизанскин от-рида доаIашкоь. Зехьа бовзаш дешархой лехам. Царна корайнер, демалш май-рали гойташ латаш, вай сий-далча мехкахо вийна а да-велла а моттиг. Из я Смо-ленски областера Шилов-чи яхь юрт. Цу юртарга мо-зеяца хьошлаI тессад хIанз училищас. дIа-ъа бувзам ле-лабу. Царна из хьамсара до-дацаш, цигара гулъбу мел йола материаашта тIаIола альбом дешархошта дIаде-лар Зэудина гаргарга на-ха. КIезига кхьахьIанзар бераша кхы цхьаьхха а цIихезаца вай мехкахочох — Советски Союза Турпалах Iурдалухов Ханшалах лаьца дувцаш йола материаашта гулъеш а. тIоагIа бувзам ба цар хIанз Дагестанерча Iурадилова цIеранча юртарга цхьацца.

Профсоюзни организаце группорга заместитель йолча Умарова Мариас оаI. Ма-рий Михайловна сайна дог цIена саг атта хургваь. Из да йийгашта — из хьехач-ча, парна ца ховш дар дIа-хьехаш а дIомадеш а йола дина а неш а из берашта Волга.

Р. КУТЮКОВА,
къьхьагIа ветеран, РСФСР халкъа про-свещене отличник.

РЕСПУБЛИКА ЭКРАНАШ ТIА

«ПХЕ МИНУТЕРА КХЕРАМ»

Массаза а харцаьхьаш-

на лелача наха дьъ Iац зуламе. Из ду шоаш Iалъамате цIена а дика наха ба аьнна хетараша а. Iуьнаш лаьца дувцаш-московски кинематографисташа дьъьхьаяча уьк фильмаш. Цу тIа дувцар дуьзаденца да уголовни розыск-на балхаца. Леонид Ивано-вич Каретникова бусса на-ьна тIа бIаргагу машино-ийна саг. Зуламе дакъо ве-дав. Шийна веннар бIаргагушше, кхъьерча телефонаца-автоматаца- милицера хоам бу Шумилу Имполовна. Мили-ция скори помощи хьаьча уххан таьна воацIан илла вийна хиннаьн цун чемоданн йоаIаш ерг.

Ший «Къьйлагlарга замаъчин» яхача повестах цеп-ери яьзьлй Высоцкий Сергеис. Фильм дьъьхьаяр режиссер Ладынин Андреис.

«НАЬКЪАШ ТIАРА ПРОВЕРКА»

Кинокартинас дувцар хул 1942 шера. ТIом хьайна-хана Цеча-Зокаре зIимаг-вола сержант Лазарев Алек-сандр есаре вуг. Юххера цигара вада а партизанех дIахьега а дьъьхьаяр боа цун. Цигга Даьхе баьхан ший са-

ТЕЛЕПРОГРАММА

6 МАЙ
I ПРОГРАММА
8.00 — «Хъа».
8.40 — «Спорт цхьан кIираIаш».
9.10 — Р. Назаров. «Эрсий летчик», Телевизионни спек-такль.
11.40 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Наследники тради-ций». Документальни фильм-ма цIеранча ди, «Хьа-маш-Мелекорта» ди, «Хьа-бешшех» хиназ саатийна.
15.30 — «Мимолетности». С. Прокофьевас муьзикина тIара фильм-балет.
18.05 — «Кердадараш».
18.35 — «Iалхайтта шу дьъ-нараш». Кхо серн йолча теле-визионни художественни филь-ма премьера. I-гIа серн.
17.10 — Концертни зале — дешархоь.
18.15 — «Iилми вахарш».
1986 шераца ленинскни премс лауреташ.
19.05 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Унк денош почта. Пе-редача политически обозревателя В. П. Бекетова.
19.20 — «Кердадараш».
19.35 — «Мужские трагоии». Телевизионни художественни фильма премьера. Цу серн.
21.00 — «Хъа».
21.40 — «Мужские трагоии». 2-гIа серн.
23.05 — «Тахан дунен тIа».
23.20 — Дунен велогонка. Киевера передача.

II ПРОГРАММА
8.00 — IуйранаIа гимнастика».
8.15 — «Макар Мазэл пишт». Телевизионни документальни фильм.
8.35, 9.40 — Iалам Iомадар. 2-гIа класс.
8.55 — «Промышленные ро-боты в гальваностегии». Iилма - дозаIIгара фильм.
9.05, 10.35 — Географи, 7-гIа класс.
10.05 — Эстетически жи-тIамбарг. «Славiара культура-на». Ботанике.
10.35, 11.45 5-гIа класс.
10.55 — «Москве гIолларга путешествие». Крымски фор-мацин. «Нижне-ГIалгIайчен съезда накъадолкхаш учили-ща общественни вахаре хьи-наре дакъа лацарех» яха Сийлен грамота. Цу денош-на кхы цхьаьхха а дика хIа-ма хилар уххаза: Имзаева Аьсет, Гайманиева Ларн-са, Хомкоева Лена комсор-ганизацин секретарь-шоай-ла тIемера хилар. Ишшта, хIанз цу группе мел бола дешархой комсомольцаш ба.
11.15 — Кинокурсе.
12.05 — «Нижне-ГIалгIайчен ди».
16.45 — «Атеизми нагIр-хойн». (нохчий меттаца).
19.05 — «Нохчийн механа-рийн» Медпинарий конкурс.
20.00 — «Йийса дьъьлъа ух»-ъе». шун, кIайн.
20.15 — «Дагадоагlачарех». Телевизионни художественни фильм.
20.45 — «Цхьа муьгаш хина бехаш балех».
21.00 — «Хъа».
21.40 — «Репортурни альма-нах».
22.50 — «Кердадараш».

7 МАЙ
РАДИО ДИ ХЬРРИГАРЧА БУЬЗЗАМА БОЛХЛОЙ ЦIЕЙ.
I ПРОГРАММА
8.00 — «Хъа».
8.40 — «Путешественнийний кIир».
9.40 — СССР халкъий илле-ций хIоттарш.
10.10 — «Мужские трагоии». Художественни фильм. I-гIа се-рн.
11.35 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — 80-чу шарашкара комнуистан. Телевизионни документальни фильм а ш I «Коллективаца цхьана», «Аль-бома юкъера ши сурт».
15.40 — «Симфонически ми-ниатюраш». Минскера переда-ча.
16.05 — «Кердадараш».
16.10 — «Йийса шу дьъ-нараш». Телевизионни кхо се-рн йолча художественни фи-льма премьера. 2-гIа серн.
17.15 — «Iийли сагIда дуса». «Гlарагlтурша».
18.15 — «Машара атома энергина пробене».
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Кердадараш».
СССР — Дунен велогонка.
20.00 — Футбол. Нохчийн-станица «Iашагlехтагlан» — Сов-ветски Союзан Финляндин 2-гIа тайм.
20.45 — Дунен велогонка.
21.00 — «Хъа».
21.40 — Союзний Цlен Колон-ни зале радио Ден хетаьдь кон-церт. Пеширы йолча хана — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА
8.00 — IуйранаIа гимнастика».
8.15 — «Жизнь прожить... не поле перейти...». Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Географи, 7-гIа класс.
8.55 — «Промышленные ро-боты в гальваностегии». Iилма - дозаIIгара фильм.
9.05, 10.35 — Географи, 8-гIа класс.
10.05 — Эстетически жи-тIамбарг. «Славiара культура-на». Ботанике.
10.35, 11.40 — Физика, 8-гIа класс.
11.05 — «Нохчийн доаца — хоазка банъдарш». Дешъта-новошта телевизионний журна-л.
12.10 — «Вай хлубе». Iилма-новшта фермерашца.
12.30 — Физика, 8-гIа класс.
13.00 — «Тема шерашца Iилаш».
14.00 — М. А. Шолохов. Ва-харен изложени. Телевизи-онни спектакль.
15.00 — «Кердадараш».
16.30 — «Дицде вIашагIтех-дац». Документальни фильм.
17.30 — «Строки, рожденные в бою». Литературни передача.
17.45 — «Грозненски меха-ддаре».
18.00 — «Нохч-Iалгlайчен ди».
18.20 — Тахан — радио Ди, Iарогlча бусзана болхлой цIеп.
18.30 — Езача атлетинах Ев-ропа чемпионат. ГДР-ра пере-дача.
19.00 — «Футбол. Нохчийн-стаIша вIашагIтехетарш». Сбор-ни СССР — сборни Финляндин. I-гIа тайм.
19.45 — «Кердадараш».
20.00 — Реклама.
20.00 — «Йийса дьъьлъа ух»-ъе шун, кIайн.
20.15 — «Из шоана могарг-да».
21.00 — «Хъа».
21.40 — «А зори здесь тих-ие...» Художественни фильм. I-гIа серн.
23.15 — «Кеплардараш».

8 МАЙ
I ПРОГРАММА
8.00 — «Хъа».
8.40 — Концертни зале — дешархоь.
9.25 — «Гуьдда — теша ха-ладар».
10.25 — «Мужские трагоии». Телевизионни художественни фильм. 2-гIа серн.
11.50 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — Немций халкъ фа-шизман вIашагIтасаш йолча Документальни фильма премь-ера. «Тельмин венннаш».
15.25 — «Зосий къамаьл».
16.00 — «Кердадараш».
16.00 — «Лхайтта шу дьъ-нараш». Кхо серн йолча худо-жественни фильма премьера. 3-гIа серн.
17.00 — «Дать кровь — спа-сти жизнь». Донорски болаиах документальни фильм.
17.40 — Дунен велогонка.
18.15 — Катя Лычева песнеш дешъ. Телевизионни концер-тан фильма премьера.
18.55 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Дина тIехьа — гIу-лаш. Нохчалларх Красноярс-кин КПСС рк XXVII съезда решенеш кхоачашъеш бечъ йолча 2-гIа передача.
19.20 — Хьаьнахой дехарца. «Белорусски ансаьл». Художе-ственни фильм.
21.00 — «Хъа».
21.40 — «Советски Зсказа Александрова цIеранча Цlе-ларан» пеширы йолча халкъо-ван ансаьлб Iолча хьоашлаI-гIа.
23.15 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА
8.15 — IуйранаIа гимнастика».
8.30 — «Iи внучат пере-дать». Документальни фильм.
8.55, 9.30 — А. Т. Твардов-ский. «Василий Теркин». 7-гIа класс.
10.05, 12.20 — Испанскин мотт.
10.05 — СПТУ дешархошта. Истори. Ятарш.
10.35, 11.40 — А. П. Чехов «Вишневый сад». 8-гIа класс.
12.10 — Проедприте къьхье-гаш. «Мастер-класс» Iилма-хочка опытах. Iилма-довзIIга-ра фильм.
12.35 — Д. Шостакович. Вохчlларга симфони. Музыка-ни а, Iилманни а. Телевизи-онни фильм.
13.30 — Ахь-баьа, шин сол-датаь...» Субтитрашца художе-ственни фильм.
17.00 — «Кердадараш».
17.35 — Ах баьа шера лето-ваьлча 1945 шу».
17.55 — «Подому жить во-ина?» Iагlай меттаца.
18.25 — «Нохч-Iалгlайчен ди».
18.45 — «Илиеш дегаьнаш». Музыкальни передача.
19.15 — Езача легкатинах Ев-ропа чемпионат. ГДР-ра пере-дача.
21.45 — Шоатдеп сайрийна. «Юмористический клуб «Авто-граф».
23.15 Дунен велогонка. Поль-шера передача.
23.35 — «Кердадараш».

8.00 — IуйранаIа гимнастика».
8.20 — Советски Союза Тур-палах, художникаш С. Абдула-ев, «Дагестанца» яха телеви-зионни документальни фильма премьера. Iашиеть.
8.30 — Эрсий «Самаьл».
9.00 — Тха беш.
9.30 — Белорусски телеви-денна программа.
10.55 — Фальг боча хьошал-

6 МАЙ
6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш. Ха-оттам.
8.15 — Республикански газе-тий обзор.
8.30 — Передачай программа-ш.
9.15 — «Толаме къьхьега» (нохчий меттаца).
9.30 — 10.00 — «Кхоьа за-манхо» (гIаиглай меттаца).
10.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.01 — «Шозлагlа хеллар». Журналиста Ю. Фалатова очерк.
16.16—17.00 — «Ютбоазаме хьаьхалатгаршта». Концерт.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30—18.40 — «Юртара ва-хар».

УКВ
17.00 — Гlазгlолайний иллеш.
17.17 — Илли оаI Зелинжан Дудаева.

9 МАЙ
РАДИО ДИ
6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш. Ха-оттам.
8.15 — Республикански га-зетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36—9.00 — Бувззама болх-лоша аьырха концерт.
11.15 — «Миллионний ви-тинг». Беседа (нохчий мет-таца).
11.30 — 12.00 — «Хьона, Даьхе, салтевуьн дог» (нохчий меттаца).
15.15 — 15.45 Радио Ден хетаьлъ концерт.
16.00 — Передачай програм-ма. Хаоттам.
16.01 — Дунен халкъоаттa юкъера обозрени (гIаиглай меттаца).
16.15 — Спортивни Нохч-ГIалгIайче.
15.35 «Дискуссионни клуб «Новыхсть».
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — Реклама.
17.00 — «Гаи» яхача вокзаль-ни ялаотета концерт.
17.35 — «Мерча авторий вальсаш».

8 МАЙ
6.40 — Керда хоамаш.
6.55—7.00 — Хоамаш. Хаот-там.
8.15 — Республикански га-зетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35 — Керда хоамаш.
8.40 — 9.00 — «Дега хьа-хамца» (гIаиглай меттаца). Эсс-ре «Халхча тIехьонан бовзаш беш бе» (гIаиглай мет-таца).
11.30 — «Уж наьнъаш ухона дицдела йиш яц» (нохчий меттаца).
11.45—12.00 КПСС XXVII съезда решенеш — вахарег «Дикал — балха низга».
15.15 — 15.30 «Патриот» (нохчий меттаца).
17.15 — Передачай програм-ма. Хаоттам.
17.16 — «ДоттагIий оазаш».
17.31 — Концерт.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — «Юртара вахар» (гIаиглай меттаца).
18.40 — «Могашаш». Радио-журнал (гIаиглай меттаца).

УКВ
17.00 — Илли беламаш.
17.26 — Художественни са-модеятельноста концерт.

9 МАЙ
КОТАЛОН ДИ
6.40 — «Мир отстояли — мир защитим». Республикански ма-ш В. И. Кузнецова выступле-ние.
6.55 — 7.00 — Хоамаш. Ха-оттам.
8.15 — Республикански газе-тий обзор.
8.30 — Передачай программа-ш.
8.36 — 9.00 — Сийлахь - бох-кача Дайнахьа Тlема хилла.
11.00 — «Балха тIем тIа сан-на» Зарисовка (гIаиглай мет-таца).
11.15 — Патриотически ил-леш.
11.45 — 12.00 — «Дайнехьа тешаме къаьстгаш» (нохчий мет-таца).
13.15 — 13.50 — «Доннахьа денала хетадь мугIарца». Композици (гIаиглай меттаца).
17.00 — «Цхьаьнакхетара на-вашца, цхьаьнха дицденнанах» (нохчий меттаца).
17.35 — «Юртара вахар».
18.00 — «Цlер дайнехьа-нера-бель». Очерк (гIаиглай мет-таца).
18.00 — «Кердача хоамийн специальни выпуск (ерсий, нохчий, гIаиглай меттаца).
18.30 — 18.50 — «Цlе сий-лахь-ниве» (нохчий меттаца).

УКВ
17.00 — «Салтге». Музыкаль-ни новелла.
17.17 — Моттигера авторий произведенаш.

10 МАЙ
6.40 — «Юртара вахар» (нох-чий меттаца).
6.50 — 7.00 — Хоамаш. Ха-оттам.
8.15 — Республикански га-зетий обзор.
8.30 — Передачай программа-ш.
8.35 — 10.35 — Вахаро хар-ду» (гIаиглай меттаца).
11.00 — «Хона, Даьхе саяте-чун дог».
11.30 — 12.00 — Литература Нохч-Iалгlайче.
12.40 — «Театр да вахар да». М. Цицинева творчески суст-сибат (гIаиглай меттаца).
13.00 — 13.15 — «Советски вахаро» (нохчий меттаца).
15.15 — Концерт.
16.00 — 17.00 — «Халкъаза Iуйранаш». Радиокурнал.
17.15 — 18.00 — «Музыкаль-ни почта».

УКВ
17.00 — «Сан-ъедарчча волна тIа».
17.30 — «Са хьамсара мехк». Концерт.

11 МАЙ
7.15 — Республикански га-зетий обзор.
7.30 — Передачай программа-ш.
7.35 — 7.40 — Хоамаш. Ха-оттам.
8.25 — 9.00 — «Шозлагlа вахарехь ашарца».
11.15 — 12.00 — «Илли юхе да» Юртбоазаме хьалхара-ша-шера нна». Беседа (гIаиглай меттаца).
15.30 — 16.00 — «Школьни гlолехь».
16.00 — 17.00 — «Хьона тIехьа» (нохчий меттаца).
18.00 — 19.00 — «Илиеш дог-тагIий долнча».

Тахан республике гIоллеи Грозненски мохкахь а йоаIаш, йоачан а йоаIаш, къулбаседа-малхбузенгахьара секунде 3—8 метр чоагIа муъ а хьекъал хилеи бегарга температура бийсана 3—8, дийнахьа 14—19 градус йоккхаза йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Малиновске, ул. 93. Телефонаш: гед актора — 2-45-57; редактора заместителеа — 2-85-07; бехкотехкама секретара — 2-84-68; отделаш: партийни хьехар — 2-80-12, 2-54-04; промышленностера транспо ртера — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахана — 2-47-84, 2-90 -60; культура — 2-64-75, 2-75-76; письмой — 2-85-64; машинописне бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-60, 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-76; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

Газет аравдулъ шинарен, ереи, шоаттен деноашка

СФ02193. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Малиновске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1814.